

20
23

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ

ОТВОРЕНА ПОРТА
AGAINST VIOLENCE AND TRAFFICKING

ОТВОРЕНА ПОРТА
AGAINST VIOLENCE AND TRAFFICKING

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА 2023

**ЗДРУЖЕНИЕ ЗА АКЦИЈА ПРОТИВ НАСИЛСТВО
И ТРГОВИЈА СО ЛУЃЕ - ОТВОРЕНА ПОРТА - ЛА СТРАДА**

СОДРЖИНА

ЗА ОТВОРЕНА ПОРТА	6
ПРОГРАМА ЗА ИНФОРМИРАЊЕ И ЛОБИРАЊЕ	7
Олеснување на политичкиот дијалог на национално и локално ниво	8
Активно учество во владини работни групи	10
Следење и евалуација на законите и политиките за дејствување против трговијата со луѓе и нивно спроведување во Република Северна Македонија	10
ЗАЈАКНУВАЊЕ НА ИНСТИТУЦИОНАЛНИТЕ И ГРАЃАНСКИТЕ КАПАЦИТЕТИ	12
ВМРЕЖУВАЊЕ	13
РЕГИОНАЛНА И МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА	15
ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЈА И ЕДУКАЦИЈА	18
Едукација на млади и професионалци за соодветен одговор за проблемот од трговија со луѓе.....	19
Зајакнување на јавната свест и соработка	21
СОС линијата 080011111 за помош од трговија со луѓе	23
КАМПАЊИ	24
ПРОГРАМА ЗА ПСИХО-СОЦИЈАЛНА ПОМОШ И ПОДДРШКА НА ЖРТВИ НА ТРГОВИЈА СО ЛУЃЕ	28
Центар за жртви на трговија со луѓе	29
Идентификација и упатување	30
ПРАВНА ПОМОШ НА ЖРТВИТЕ НА ТРГОВИЈА СО ЛУЃЕ И МИГРАНТИТЕ	31
ПРОГРАМА ЗА ПРИДРУЖНА СОЦИЈАЛНА РАБОТА ЗА СОЦИЈАЛНО РИЗИЧНИ КАТЕГОРИИ	31
ПРОГРАМА ЗА ПОДДРШКА НА БАРАТЕЛИ НА АЗИЛ МИГРАНТИ, БЕГАЛЦИ	32
ПУБЛИКАЦИ	34
ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЈА И СПРОТИВСТАВУВАЊЕ НА НАСИЛЕН ЕКСТРЕМИЗАМ ...	36
Создадено и активно промовирано видео Градиме мир: Заедно против радикализмот	38
ГОДИШЕН БУЏЕТ	40

Порака од извршниот тим на Отворена врата

Почитувани,

Во 2023 година, останавме непоколебливи во нашата посветеност за поддршка на жртвите на трговија со луѓе, справување со родовото насилство (РН) и зајакнување на ранливите поединци и заедници, вклучително и украинските бегалци. Овие достигнувања го одразуваат сеопфатниот пристап на нашата организација и духот на соработка што го негуваме со нашите партнерите.

Обезбедуваме сеопфатни услуги за превенција, заштита и интеграција - холистички пристап што ја нагласува нашата посветеност на исполнување на итните потреби на оние на кои им служиме.

Оваа година, помогнавме на 640 директни корисници и тоа:

- На 22 потенцијални и жртви на трговија со луѓе им овозможивме услуги за заштита (безбедно сместување, храна, психолошко советување, социјална помош, правна помош, медицинска нега, образование итн.).
- На 82 корисници им беше помогнато преку теренската работа на мултисекторскиот мобилен тим.
- Помогнавме на 185 баратели на азил, од кои 87 машки, 45 женски и 53 деца во Прифатниот центар за баратели на азил во Визбегово.
- 25 украински семејства беа поддржани со хуманитарна помош, помагајќи да ги задоволат нивните основни потреби додека се соочија со предизвиците на раселувањето. Дополнително, три деца од овие семејства добија поддршка во нивната интеграција во редовната градинка и училиште. Покривме месечни трошоци за упис и храна, обезбедувајќи овие деца да имаат пристап до квалитетно образование, клучен чекор за нивната долгорочна благосостојба и интеграција.
- На 326 лица - жртви и други ранливи групи - им беа обезбедени информации, советувања и упатувања преку нашата СОС телефонска линија.
- Спроведовме 23 едукативни активности фокусирани на превенција и заштита од трговија со луѓе. Овие активности опфатија 528 учесници, вклучувајќи: 179 млади мажи и 349 млади жени.

Националната Платформата на граѓански организации продолжи да работи на соработка, развој и спроведување на заеднички оперативен план и зајакнување на сопствените капацитети за следење истражување и анализа за состојбата на трговијата со луѓе на практично ниво.

Потпишувањето на Меморандумот за разбирање (МОУ) со Филозофскиот факултет - Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ означува стратешка соработка која има за цел да воспостави програми за соработка за научна и професионална обука, фокусирајќи се на унапредување на професионалните вештините на младите студенти за спречување на насилството и трговија со луѓе и обезбедување на потребната социјална заштита за жртвите на трговија со луѓе.

Нашите напори за застапување во 2023 година беа клучни за подигање на свеста и унапредување на правата на жртвите на трговија со луѓе и на национално и на локално ниво. Преку стратешки партнерства, јавни кампањи и директен ангажман со креаторите на политики, се погриживме трговијата со луѓе да остане клучен приоритет на националната агенда, истовремено создавајќи опиплива, локализирана поддршка за жртвите.

Преку учество во владините работни групи значително придонесовме во обликувањето и соодветно спроведување на закони и политики во насока за безбедно пријавување и идентификација, безусловна заштита и компензација, на жртвите на трговија со луѓе и родово базирано насилство (РБН). Нашите заеднички напори резултираа со развој на влијателни јавни документи и политики, вклучувајќи ги Стандардните оперативни процедури (СОП) и акционите планови, зајакнувајќи ја нашата посветеност за системски промени.

Ги мобилизиравме општините активно да се вклучат во напорите против трговијата со луѓе преку спроведување на иницијативи за превенција и подигнување на јавната свест за ризиците од трговијата со луѓе особено помеѓу младите, и поттикнувајќи долгорочни партнерства, соработка и координација.

Професионалците од првата линија се здобија со напредни вештини и знаења преку учество во обуки за идентификација, превенција и заштита на тргувани лица, со што ја подигнавме нашата колективна експертиза.

Стратешкиот план на Отворена порта/Ла Страда 2024-2027 година претрпе темелна ревизија и проширување, обезбедувајќи усогласување со потребите и предизвиците кои се појавуваат. Успеавме и да ја зајакнеме нашата организациска структура и преку тимска работа и поттикнување поголема соработка и синергија меѓу нашите посветени членови на тимот и професионалци.

Приоритет поставивме во развојот на тимот преку напредни обука, адресирање на уникатните предизвици за работа со високо трауматизирани деца жртви на трговија со луѓе, истовремено нагласувајќи го стресот и превенцијата од исцрпеност.

Додека размислуваме за нашите достигнувања во 2023 година, ја изразуваме нашата благодарност до нашите партнери, поддржувачи и посветени членови на персоналот чија непоколеблива посветеност продолжува да ја движи нашата мисија напред.

Со почит,

Извршниот тим на Отворена порта

ЗА ОТВОРЕНА ПОРТА

Здружението за акција против насилство и трговија со луѓе-Отворена Porta/Ла Страда Македонија е национална невладина организација, целосно посветена на борбата против трговија со луѓе. Регистрирана во 2000 година, а денес препознаена како лидер организација во сузбивање на овој проблем и релевантен партнер на институциите и организациите како на национално така и на меѓународно ниво. Од своето основање па до денес Отворена Porta сеопфатно го третира проблемот на трговијата со луѓе и активно учествува во градењето на политики и стратегии со цел намалување на бројот на жртвите од трговија со луѓе и обезбедување подобар третман за тргуваните лица.

Визија

Отворена Porta е водечка самоодржлива организација во Македонија, препознаена на национално и меѓународно ниво по својата посветеност, истрајност и професионалност, како и фокусираност на потребите и интересите на тргуваните лица и ранливите групи.

Отворена Porta се стреми кон создавање на општество ослободено од нееднаквост, сиромаштија, дискриминација, родово базирано насилство, трговија со луѓе и експлоатација, каде во целост се почитуваат човековите права и постојат еднакви можности за социо-економска независност на сите граѓани.

Мисија

Отворена Porta е здружение на граѓани, кое ги промовира човековите права и ги застапува интересите и потребите на лицата кои се под ризик или претрпеле насилство и трговија со луѓе преку превенција, социјална поддршка и лобирање на национално и европско ниво преку членството во Ла Страда Интернационална- Европска мрежа за борба против трговија со луѓе.

НИЕ обезбедуваме заштита, зајакнување на капацитетите и интеграција на тргуваните лица и другите ранливи групи во општеството.

ПРОГРАМА ЗА
ИНФОРМИРАЊЕ
И ЛОБИРАЊЕ

ИНИЦИЈАТИВИ ЗА КРЕИРАЊЕ НА НАЦИОНАЛНИ ПОЛИТИКИ

Во текот на 2023 година, Отворена порта продолжи активно да учествува во развојот на политиките меѓу кои беше вклучена и даде свој придонес во работни групи за подготовка на закони и оперативни планови.

Олеснување на политичкиот дијалог на национално и локално ниво

■ На 11 јануари 2023 година, **министерката за труд и социјална политика, Јованка Тренчевска, оствари значајна посета на Отворена порта/Ла Страда.** Се разговараше за клучниот сервис за заштита на жртвите на трговија со деца и единственото прифатилиште и Центар за жртви кој упатува на успешното и квалитетно партнерство помеѓу Отворена порта и МТСП. Се нагласи сложениот предизвик за заштита на жртвите на трговија со луѓе, правата и потребите на тргуваните лица, специфичниот пристап кон децата жртви и незаменливата улога на мултидисциплинарната соработка и пристап. Министерката имаше можност директно да разговара со корисничките во Прифатилиштето за жртви на трговија со луѓе, вреднувајќи ги нивните согледувања и предлози за подобрување на услугите и зајакнување на мерките за заштита. Оваа посета овозможи да се слушне гласот на самите лица кои искусиле трговија со луѓе и експлоатација, разбирање, почитување и превенција од ре/виктимизација како и вклучување на овие лица со своето животно искуство во заедничко делување против на трговијата со луѓе.

■ Како продолжение во декември 2023 година, **четири жени министерки (од МТСП, Министерството за одбрана, Министерството за култура, Министерството за животна средина) и сопругата на претседателот на Северна Македонија ја посетија Отворена порта/Ла Страда.** Нивната цел беше да искажат солидарност и емпатија и да дадат безусловна поддршка и охрабрување на оние кои се погодени од суровата експлоатација и трговијата со луѓе. За време на посетата тие се запознаа со корисничките сместени во Центарот за жртви на трговија со луѓе, и дадоа вистинска емоционална поддршка и непоколеблива почит, тесно усогласувајќи се со пристапот насочен кон жртвата, кој го застапуваат меѓународните и национални стандарди. Дополнително, средбата овозможи дискусија за одржливост на прифатилиштето, за да се обезбедат висококвалитетни услуги и зајакнување на жртвите на трговија со луѓе за целосна реинтеграција во општеството.

■ **Отворена порта активно учествуваше во процесот на ревидирање и подобрување на Стандардните оперативни процедури (СОП) за постапување со жртви на трговија со луѓе** вклучувајќи и учество на клучната дводневна работилница која се одржа на 15-16 мај 2023

година. Како член на Националната комисија за борба против трговијата со луѓе и илегалната миграција и нејзиниот Секретаријат, Отворена порта значително придонесе во дискусиите, обезбеди свои коментари и препораки за изменетиот протокол во насока за интегрирање на новитетите и потребите присутни во пракса во однос на идентификација и соодветна заштита. Стандардните оперативни процедури (СОП) за постапување со жртви на трговија со луѓе ги регулираат процедурите и начините на идентификација и давање помош и заштита на сите жртви на трговија со луѓе (без разлика дали се работи за домашни или странски државјани со легален или нелегален влез во земјата), преку сеопфатен пристап заснован на човековите права во согласност со меѓународните стандарди и фокусиран на жртвата, во форма на институционализирани рамки за соработка. Финализираните Стандардни оперативни процедури (СОП) беа формално усвоени од владата во ноември 2023 година, што претставува посветеност на државата во борбата против трговијата со луѓе и заштита на правата на сите жртви.

■ **Отворена порта беше дел од двата состаноци на Националната комисија за борба против трговија со луѓе и илегална миграција одржани на 5 април и 30 јуни 2023 година**, во просториите на Министерството за внатрешни работи (МВР). Присутните беа различни претставници од различни организации и институции вклучени во борбата против трговијата со луѓе и илегалната миграција. Состаноците беа фокусирани на: Усвојување на Годишниот извештај за 2022 година на Националната комисија кој беше официјално усвоен; Извештај на оперативниот тим - функционирање и предизвици; Извештајот на ГРЕТА за спроведувањето на Конвенцијата на Советот на Европа за трговија со луѓе, Националната комисија потврди дека има позитивен напредок во одредени области кои бараат корекција. Беше предложено да се создаде посебен Акционен план кој ќе ги вклучи сите препораки на ГРЕТА, а ќе се формира ад хок работна група која ќе ја развие и координира неговата имплементација. Постапка за ревидирање на Стандардните оперативни процедури за жртви на трговија со луѓе; Вклучување на преживеаните од трговија со луѓе како советници во стратешки одговор, дискусија и одлука за понатамошни чекори. Исто така, беа дискутирани препораките од Извештајот за ТИП и Извештајот од Националниот известувач.

■ **Два средби во јуни и септември се одржаа со Подгрупата за борба против трговија со деца**, координирани од Министерството за труд и социјална политика (МТСП) и Националниот механизам за упатување (НРМ). Се разговараше за подготовка на Извештајот на подгрупата за периодот 2021-2022 година. Дополнително, групата се фокусираше на важната задача за изработка на нов Оперативен план за годините 2023-2025 година. Овие документи беа доставени и одобрени од Национална комисија. Отворена порта/Ла Страда, составен член на оваа иницијатива, даде значаен придонес во извештајот. Имено, се залагаше за искористување на алатката за следење на политиките трговија со деца во пракса подготвена од Отворена порта - Ла Страда и интеграција на специфични индикатори прилагодени на клучните прашањето за трговија со деца кои треба да се адресираат.

■ **Поттикнување на ангажманот на заедницата во борбата против трговијата со луѓе.** Во текот на октомври до декември 2023 година, водејќи 4 клучни состаноци со членовите на Локалните комисии за борба против трговијата со луѓе во Штип и Куманово. Примарната цел на овие средби беше да се ревитализираат локалните комисии за борба против трговија со луѓе, формирање во 2019 година. Отворена порта даде сеопфатен увид на моменталните трендови, стратешките пристапи и ја истакна потребата и клучната улога на комисиите и нивните членови. Освен тоа, овозможивме длабинска дискусија за Националната стратегија за 2021-2025 година, давајќи им можност на учесниците да се стекнат со потребните знаења и алатки за ефективно справување со трговијата со луѓе во нивните заедници. За време на овие средби, стана очигледно дека значителен дел од комисиите биле помалку активни, поради различни организациски и финансиски фактори кои го попречуваат активното учество на некои членови. Препознавајќи ги овие предизвици, беа направени заеднички напори да се поттикне промена. Општините се обврзаа да преземат конкретни активности, вклучително и спроведување на ревизии и избор на нови членови, за да ги зајакнат комисиите. Понатаму, во заеднички напор за подигање на јавната свест во борбата против трговијата со луѓе,

двете општини се приклучија во сеопфатна кампања, организирана од страна на Отворена порта. Оваа заедничка иницијатива имаше за цел да ја едуцира заедницата за правата и ранливостите на жртвите на трговија со луѓе, нагласувајќи ја колективната одговорност во борбата против трговијата со луѓе како најсурово искористување на човековите права.

Активно учество во владини работни групи

Закон за државен надоместок на жртвите од насилни кривични дела

Во ноември 2022 година, Собранието на Северна Македонија го усвои Законот за државен надоместок на жртвите на насилни кривични дела. Ние од Отворена порта / Ла Страда сме особено задоволни што конечно на наша иницијатива и активно застапување во изминатите 20 години за правата на жртвите на трговија со луѓе е донесен овој Закон.

Законот за паричен надоместок на жртвите на насилни кривични дела, предвидува формирање Комисија како независно тело кое ќе биде надлежно да одлучува за правото и висината на надоместокот во зависност од сложеноста на случаите. Отворена порта/Ла Страда во 2023 аплицираше за член на Комисијата со цел да продолжи да им дава поддршка на жртвите во остварувањето на нивното право на компензација.

Членство во Оперативен тим за официјална идентификација на жртви на трговија со луѓе

Отворена порта/Ла Страда е единствената НВО членка на Оперативниот тим за формална идентификација на жртвите на трговија со луѓе и управување со статусот на жртвата. Оперативниот тим е формиран од Националната комисија за трговија со луѓе и илегална миграција составен од претставници на членовите од МТСП/НРМ, МВР/Специјалното одделение за борба против трговијата со луѓе и криумчарење луѓе, Јавното обвинителство и Отворена порта/Ла Страда како член на НВО. Во текот на периодот се одржаа четири работни состаноци (март, јуни, септември, октомври 2023 година) на Оперативниот тим поврзани со конкретни случаи на трговија со луѓе.

■ **Развивање акционен план за имплементација на препораките на ГРЕТА** - Во текот на извештајниот период беше формирана работна група составена од засегнати страни (МВР, МТСП, Обвинителство, национален известувач, ИО и ГО), свикана за напорно изготвување акционен план насочен кон преведување на препораките на ГРЕТА во конкретни акции. Приоритет беше посветеноста на борбата против трговијата со луѓе и подобрувањето на заштитата и пристапот до правдата за жртвите. Агендата содржеше четири клучни точки: прво, темелно испитување и доработка на нацрт-акцискиот план, усогласувајќи го со препораките на ГРЕТА. Второ, се разви остроумна дискусија, навлегувајќи во развојот и Проценката на индикаторите за ефективно мерење на резултатите и активностите. Трето, учесниците го истражуваа патот напред, дискутирајќи за важноста од редовно ажурирање и координација меѓу засегнатите страни. На крајот, беа разгледани различни прашања, што ја нагласи потребата за синергија во нашите колективни напори. Имено, во текот на целиот состанок, Отворена порта/Ла Страда интервенираше со неопходните активности насочени кон зајакнување на заштитата и пристапот до правдата за жртвите на трговија со луѓе.

Следење и евалуација на законите и политиките за дејствување против трговијата со луѓе и нивно спроведување во Република Северна Македонија

Мониторинг и евалуација на политиките за спречување на трговија со луѓе - Отворена порта - Ла Страда» одржа три работни состаноци на 1, 2 и 3 ноември 2023 година. Овие сесии беа посветени на промовирање и размислување за индикаторите и алатките дизајнирани за следење и евалуација на политиките насочени кон спречување на трговијата со луѓе Вкупно

40 професионалци (32 женски и 8 мажи) учествуваа активно на овие состаноци, составени од членови на мобилниот тим за идентификација, социјални работници, инспектори, претставници од невладини организации (НВО), судии, Национален известувач за трговија со луѓе, Националната комисија и НМУ. Примарната цел на овие состаноци беше да придонесат за воспоставување постојан систем за собирање податоци кои се однесуваат на напорите за спречување на трговијата со луѓе. За да се постигне оваа цел, предложените индикатори беа категоризирани во осум тематски области, обезбедувајќи сеопфатна рамка за дискусија. Овие индикатори служат како основни елементи за идентификување на клучните метрики суштински за следење на спроведувањето на политиките и законите за борба против трговијата со луѓе во практични контексти. Со ангажирање на широк опсег на професионалци и засегнати страни, овие работни состаноци овозможуваа дискусии и заеднички придонес, со цел да се подобрат и финализираат индикаторите и алатките за следење. Преку заеднички напори, иницијативата работи да ја подобри ефективноста и одговорноста на политиките и интервенциите насочени кон спречување на трговијата со луѓе и активното учество и соработка на професионалци од различни средини во борбата против трговијата со луѓе и заштита на правата и достоинството на ранливите поединци. Резултатите од овој процес придонесе кон зајакнати тековните напори за превенција и одговор на трговијата со луѓе, поттикнувајќи покоординиран и заснован на докази пристап кон постигнување трајно влијание. Врз основа на препораките од состаноците, изготвен е **Извештај за алатката за мониторинг – претставувајќи индикатори за следење на практиката во борбата против трговијата со луѓе во Северна Македонија**. Триесет и три клучни индикатори за мониторинг беа внимателно идентификувани во процесот на ефективно спроведување на политиките и законите насочени кон борба против трговијата со луѓе на национално ниво.

Потпишан административен договор за лиценцираните услуги на Отворена Порта

Отворена порта/Ла Страда како лиценциран давател на услуги за испорака на социјални услуги во Центарот за жртви на трговија со луѓе на привремен престој потпиша анекс на договор со Министерството за труд и социјална политика за 2023 година за финансиска поддршка за секој конкретен случај сместен во Центарот. Програмата за помош и поддршка за реинтеграција на жртви на трговија со луѓе беше финансирана од страна на МТСП врз основа на Законот за социјална заштита и лиценцирани услуги на Отворена порта/Ла Страда.

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА ИНСТИТУЦИОНАЛНИТЕ И ГРАЃАНСКИТЕ КАПАЦИТЕТИ

Јакнење на капацитетите на членовите на националната платформа за превенција и борба против трговија со луѓе.

- На 26 април 2023, Отворена порта организираше и беше домаќин на состанок на Платформата на граѓанските организации за 2023 година. Фокусот беше на поставување приоритети, дискусија за тековните и идните активности и развивање на годишниот план за работа за 2023 година. Дополнително, беа презентирани и дискутирани наодите од третиот извештај за евалуација на ГРЕТА за Северна Македонија како и претстојниот Универзален периодичен преглед на државата и глобалната иницијатива – Човекови права 75. Состанокот обезбеди вредна платформа за соработка и одлучување меѓу претставниците на ГО, поттикнувајќи го ангажманот и напредокот во промовирањето на човековите права.

■ **Активности за градење капацитети на членовите на мрежата** - На 28 до 29 ноември 2023 година во Велес, Отворена порта - Ла Страда организираше сеопфатна **обука за истражување и анализа** специјално прилагодена за граѓанските организации кои се членови на Националната платформа за борба и превенција во борба против трговија со луѓе. На обуката учествуваа вкупно 18 поединци од кои 15 се жени и 3 мажи. Во текот на два дена, тие се вклучија во интерактивни сесии за учење со цел да го подобрат нивното разбирање и владеење во различни истражувачки методологии неопходни за невладините организации. Поточно, учесниците беа обучени за користење на индикатори за мониторинг и евалуација, како и за практична примена на законите и политиките насочени кон спречување на трговијата со луѓе. Сесиите за обука понудија единствена можност за учесниците да навлезат длабоко во сложеноста на различните методологии за истражување, мониторинг и евалуација опфаќајќи ги сите фундаментални аспекти релевантни за невладините организации. Покрај тоа, беа спроведени практични вежби за тимска работа за да се олесни практичното учење.

ВМРЕЖУВАЊЕ

Отворена Порта во 2023 продолжи со активен придонес во работата на тематските мрежи заедно со други граѓански организации.

Во 2023 година, Отворена Порта ги координираше активностите на неформалната **Национална платформа за превенција и борба против трговија со луѓе** со цел да се зајакне раната превенција, заштитата и интеграцијата на ранливите категории и на жртвите на трговија со луѓе преку мобилизација на сите релевантни општествени чинители. Целта на оваа мобилизација е обезбедување сеопфатна законска рамка, национални и локални програми и стабилни финансиски средства за нејзина имплементација, со целосно почитување на интегритетот и на човековите права на припадниците на ранливите категории и на жртвите на трговијата со луѓе.

Отворена Порта продолжи активно да учествува во европската Ла Страда Интернационална(ЛСИ) НВО Платформа против трговија со луѓе, која работи од перспектива на човекови права за поддршка на тргуваните лица.

Од 18 до 19 септември, 2023, **Отворена порта/Ла Страда** беше една од организациите кои присуствуваа на годишниот состанок на НВО Платформа / Генерално собрание во Букурешт, Романија. Состанокот собра 35 членови на мрежата Ла Страда против трговијата со луѓе за дводневни дискусии, ажурирања и соработка. Продуктивниот и информативен настан ги унапреди колективните напори за борба против трговијата со луѓе, зајакнување на правата на жртвите и подигање на свеста за ова критично прашање. За време на состанокот на платформата ЛСИ 2023 година, имаше фокус на работилници и дискусии кои навлегоа во различни аспекти на трговијата со луѓе и стратегиите потребни за ефикасна борба против трговијата со луѓе. Работилниците ги истражуваа најдобрите практики за идентификацијата на НВО, потенцијалната стандардизација, ранливите сектори на трудова експлоатација во земјите-членки на ЛСИ, идентификувањето на секторите на кои им треба внимание и се дискутираше за потенцијалните заеднички активности. Отворена порта/Ла Страда, како организација-членка основач, одигра интегрална улога во овие дискусии и планирање за идни активности.

Отворена Порта продолжи да биде дел од мрежата Clean Clothes Campaign

Од 28 до 30 септември, Отворена порта/Ла Страда учествуваше на Регионалната конференција за достоинствена работа во регионот на Западен Балкан во Драч во организација на Институтот за социјална политика „Musine Kokalari“, Instituti për Kritikë dhe Emancipim и Центарот за еманципација политики. Првиот ден се одржаа два панели на кои зборувавме за социо-економската трансформација на регионот во последните триесет години и за следните измени во законот за работни односи. На 29 септември, Отворена порта беше една од 20-те организации кои го потпишаа Манифестот за достоинствена работа за регионот на Западен Балкан. Манифестот можете да го прочитате на следниот линк: <https://decentworkbalkans.com/>-Кампања на социјалните мрежи.

Во текот на 2023 Отворена Порта учествуваше на голем број меѓународни, регионални и национални настани кои нудеа можност организацијата да размени искуства, добри практики, да гради партнерства и да сподели експертиза во областа на трговијата со луѓе, експлоатацијата и миграцијата.

- На 29-31 мај 2023 година, Отворена порта/Ла Страда беше панелист на **Регионалната конференција „Успешни заедно! Регионални согледувања и пристапи за спречување и борба против трговијата со луѓе“**, организирана како дел од проектот „Превенција и борба против трговијата со луѓе во Западен Балкан (PaCT)“. Целите на регионалната конференција беа да се презентираат достигнувањата на проектот на ПаКТ и да се дискутира за важните случувања во регионот во однос на превенцијата и борбата против трговијата со луѓе. На првиот панел, Отворена порта даде резиме за ефикасните алатки и техники за спречување на трговијата со луѓе. Конференцијата беше организирана по повод завршувањето на четиригодишниот регионален проект „Превенција и борба против трговијата со луѓе во Западен Балкан“, имплементиран од страна на Германското друштво за меѓународна соработка (ГИЗ) заедно со Регионалниот центар на Иницијативата за миграции, азил и бегалци MAPPI како стратешки партнер.
- На покана на Мисијата на ОБСЕ во Скопје, Канцеларијата на специјалниот претставник и координатор на ОБСЕ за борба против трговијата со луѓе и Националната комисија за борба против трговија со луѓе и илегална миграција, **Отворена порта учествуваа и одржаа презентација на регионалната конференција „ Human Rights Due Diligence: Преземање активности против трговијата со луѓе и трудовата експлоатација ланецот на снабдување“** што се одржа на 11 мај 2023 година во Скопје. Фокусот на регионалната конференција беа различните пристапи кон длабинската анализа на човековите права во спречувањето на трговијата со луѓе и трудовата експлоатација во синџири на снабдување. Конференцијата имаше за цел да се осврне на глобалните трендови и предизвици за вклучување на длабинската анализа на човековите права во правните и регулаторните рамки во Европа и на глобално ниво. Практичари и експерти од регионот придонесоа за размена на мислења и искуства на темата, со цел да се идентификуваат областите за дејствување кои можат да го збогатат понатамошниот дијалог на темата. Отворена порта/Ла Страда одржа презентација на панелот посветен на Мониторинг и спроведување на должното внимание на човековите права: Предизвици во пристапот до правни лекови
- На 18 април 2023 година, претставник на **Отворена порта учествуваше на сесија за валидација за нацрт Профилот на родова еднаквост за Северна Македонија (Country Gender Equality Profile)**, клучен документ кој се подготвува во рамки на проектот „Gender Equality Facility“, и ги презентира релевантните податоци за трговија со жени и девојки. На сесијата беа презентирани клучните наоди од профилот, поделени во четири области и тоа: Владеење и учество во јавниот живот, Економско учество и образование, Родово базирано насилство и благосостојба на жените и Жени, мир и безбедност и намалување на ризици од катастрофи. Отворена порта сподели релевантни податоци поврзани со трговијата со жени, како и ставови и предлози. Канцеларијата на UN Women во Скопје го организираше настанот.
- Од 21 до 22 јуни 2023 година, **Отворена порта/Ла Страда учествуваше на состанокот на регионалната експертска група за справување со трговијата со луѓе за сексуална експлоатација**, олеснета од сајбер и технологија, вклучително и деца во Југоисточна Европа, што се одржа во Подгорица, Црна Гора, организиран од UNODC. Отворена порта/Ла Страда го претстави последното истражување за онлајн експлоатација и трговија со деца, главните резултати и препораки.

■ **Симулација на судење – 17-20 Октомври -Канцеларијата на Обединетите нации за дрога и криминал (УНОДЦ) во соработка со Националната комисија за борба против трговија со луѓе и илегална миграција на Северна Македонија и Академија за судии и јавни обвинители на Република Северна Македонија** одржи 3-дневна „Симулација на судење на случај на трговија со луѓе со цел за зајакнување на капацитетот на националните органи за спроведување на законот и на практичарите чиј опсег на работа го сочинува идентификувањето, истражувањето, гонењето и судењето на случаите на трговија со луѓе (ТЛ), но и заштитата и помошта на жртвите, како и подобрување на прекуграничната соработка со земјите на ЈИЕ за поефикасно спречување и гонење на дејствијата и сторителите на овие кривични дела. Отворена порта со свој претставник даде придонес во меѓу институционалната соработка и улогата на граѓанските организации во кривичната постапка за трговија со луѓе преку свои искуства во постапување со конкретни случаи што послужи како основа за симулација на судење. Исто така беше споделено искуство за позицијата на жртвата во кривичната постапка – заштита и поддршка на жртви на трговија со луѓе.

■ **Отворена порта/Ла Страда беше дел од Триесеттиот Министерски Совет на Организацијата за безбедност и соработка во Европа (ОБСЕ)** кој се одржи од 30 ноември до 1 декември. 2023 во Скопје. Годишниот состанок на министрите за надворешни работи на 57-те земји-членки на ОБСЕ се одржи на покана на претседавачот со ОБСЕ, министерот за надворешни работи на Северна Македонија Бујар Османи. Министерскиот совет е централното тело за одлучување и управување на ОБСЕ. Годишниот состанок е можност министрите за надворешни работи да ја разгледаат и оценат безбедносната состојба во евроатлантската и Евроазиската област, како и работата на организацијата во сите нејзини полиња на делување.

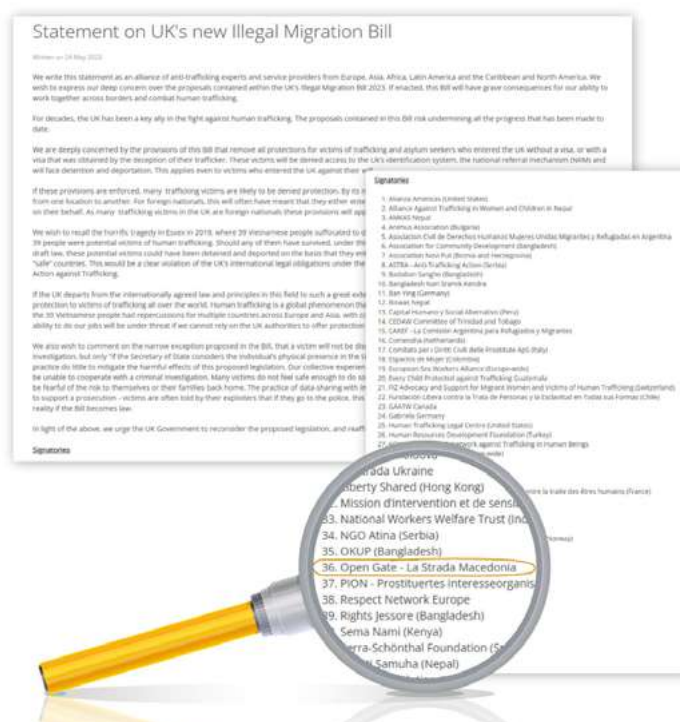
■ **Отворена порта-/Ла Страда зема учество на состанокот на Регионална експертска група за справување со трговијата со деца во Југоисточна Европа**, Скопје, Северна Македонија 5-6 декември 2023 година. Имплементиран од UNODC во соработка со Националната комисија за борба против трговија со луѓе и илегална миграција на Северна Македонија и Министерството за Европа и надворешни работи на Франција. Отворена порта/Ла страда презентираше за искуства во врска со трговијата со деца во Југоисточна Европа - перспективите на граѓанското општество со одредени препораки, нагласувајќи ја потребата од развој на прецизни протоколи за случаи на онлајн експлоатација, мултисекторска соработка и итната потреба од зајакнување на центрите за социјална заштита, навремено назначување старатели и долгорочни решенија за сместување за децата жртви.

■ **Отворена порта/Ла Страда беше дел од интернационалната конференција “Спречување на трговијата со луѓе и зголемување на идентификацијата и помошта на жртвите во услови на бегалски текови од Украина: улогата на граѓанското општество и СОС телефонските линии за борба против трговијата со луѓе”,** што се одржат на 6 и 7 декември 2023 година во Виена, Австрија. Како граѓанска организација која секогаш се на првата линија во хуманитарна криза, и со своето богато искуство во борбата против трговијата со луѓе, и менаџирањето на единствената СОС линија за помош од трговија со луѓе во нашата земја, активно се вклучи на конференцијата и ги сподели најдобрите практики од својата работа. Конференцијата беше организирана од ОБСЕ.

■ 15 ноември, 2023 година, **Отворена порта/Ла Страда беше дел од фокус група за собирање на искуствата на здруженијата на граѓани при обезбедување поддршка на различните групи на луѓе во нашето општество кои преживеале некаква форма на родово-базирано насилство** во дигиталните простори, како и потребите за јакнење на капацитетите на различните здруженија за обезбедување сервиси за жртвите на дигитално родово-базирано насилство. Дополнително, преку фокус групата се собраа податоци за формите на насилство и врз маргинализираните групи и можните разлики во искуствата од активностите преземени од институциите за заштита од дигитално родово-базирано насилство. Фокус групата беше организирана од Канцеларијата на УНДП во Република Северна Македонија, со поддршка на Република Кореја.

■ **Стекнување на искуства и добри практики преку студиска посета на Белгија** - Од 20-22.11.2023, Отворена порта беше дел од Делегацијата (составена од претставници на Националниот механизам за упатување, Националната единица за сузбивање на криумчарење мигранти и трговија со жртви), која преку студиска посета имаше можност да се сретнат со Белгиските соговорници од Федералниот јавен сервис за правда, кои се надлежни за координација на активностите против трговијата со луѓе, Федералниот центар за миграции и 3 прифатилишта за трговија со луѓе. Целта на студиската посета во Белгија беше да се научи за Белгискиот систем за заштита од трговијата со луѓе и да се идентификуваат добрите практики, кои што може да се применуваат успешно во Северна Македонија. Посетата на двете прифатилишта за возрасни жртви и прифатилиштето за деца жртви на трговија со луѓе им овозможи на учесниците во студиската посета да видат како функционира едно прифатилиште во пракса во однос на безбедност, проценка на ризикот, препознавање на жртвите, индивидуални и едукативни програми и друга поддршка за жртвите, вклучувајќи ресоцијализација и реинтеграција. Исто така, беа во можност да добијат увид во секојдневните активности на жртвите на трговија со луѓе. Информацијата и искуството со кое се здобија учесниците од страна на Белгиските соговорници ќе биде искористено за подготовка на одржливо решение за идентификуваните предизвици во однос на престојувалиштето на жртвите и грижата за нивните потреби. Посетата беше организирана во рамките на заедничката програма на ЕУ и Совет на Европа „Хоризонтална програма за Западен Балкан и Турција“, фаза III.

■ **Отворена порта/Ла Страда силно ја поддржа Изјавата за новиот предлог - закон за илегална миграција на Обединетото Кралство - напишан на 24 мај 2023 година.** Жртви на трговија со луѓе се лица кои преживеале огромна траума која не може лесно да се надмине. Трговијата со луѓе е комплексен проблем со добро организирани криминални мрежи, соработката меѓу институциите и невладиниот сектор е од суштинско значење за идентификација на потенцијалните жртви на трговија со луѓе. Од таа причина, Отворена порта силно ја поддржа Изјавата за новиот предлог-закон за илегална миграција на ОК. Депортирањето во матичните земји на потенцијалните жртви на трговија со луѓе може да ги стави во дополнителна опасност, па лесно повторно да станат жртви. Ја поддржуваме идејата за дополнително вмрежување и посилна соработка меѓу институциите и организациите кои работат на проблемот со трговијата со луѓе, но не и за донесување акти кои директно им штетат на потенцијалните жртви на трговија со луѓе.

ПРОГРАМА ЗА
ПРЕВЕНЦИЈА И
ЕДУКАЦИЈА

Едукација на млади и професионалци за соодветен одговор за проблемот од трговија со луѓе

Отворена Porta во континуитет обезбедува едукација за млади преку посета на училиштата, одржување превентивни работилници, дистрибуција на превентивно едукативен материјал. Како дел од програмата за едукација и превенција во текот на 2023 година Отворена порта ги преземе следниве активности:

- Отворена порта одржа **девет работилници за зголемување на свеста за штетните ефекти од питачењето, детскиот труд, принудните/детски бракови и трговијата со луѓе**. Деветте сесии се одржаа во Скопје, Кавадарци, Битола и Тетово, со 170 учесници, од кои 145 млади (50 момчиња, 95 девојчиња) и 25 родители (20 женски, 5 машки). Работилниците имаат за цел да ја подигнат свеста кај ромската популација за негативните ефекти од питачењето, детскиот труд, детските бракови и опасностите од трговијата со луѓе, а истовремено да ги охрабрат да донесуваат разумни одлуки за иднината на нивните деца и да промовираат добри промени. Присутните беа информирани и за СОС линијата за помош за трговија со луѓе и ресурсите кои им стојат на располагање.

- Отворена порта, во соработка со три ромски невладини организации, спроведе три отворени дискусии во Скопје, Делчево и Штип во текот на јануари и февруари 2023 година. Секоја дискусија се фокусираше на тема „Причините и последиците од раните детски бракови“. На овие дискусии учествуваа вкупно 110 учесници, составени од 25 мажи и 85 жени, претежно млади луѓе, како и професионалци од областа на образованието, спроведувањето на законот и граѓанскиот сектор. Отворените дискусии дадоа можност да се истражуваат основните причини, последиците и потенцијалните стратегии за спречување на штетните практики поврзани со раните и присилните бракови. Утврдено е дека освен штетните ефекти врз здравјето на младите девојки, малолетничките бракови често доведуваат до напуштање на училиштето. Раната бременост може да ги натера девојчињата предвреме да го прекинат образованието, оставајќи ги без потребните вештини за да обезбедат вработување и, следствено, соочени со зголемен ризик од сиромаштија. Дополнително, практиката која преовладува го нагласува одобрувањето на малолетни бракови од страна на надлежните институции без должно внимание за континуираното образование на поединците. Дискусиите дадоа неколку препораки, вклучително и усогласување на

постојната легислатива за експлицитно утврдување на 18 години како минимална законска возраст за брак, имплементација на правни механизми, воспоставување на институционален систем за евидентирање и следење на браковите во кои се вклучени лица под 18 години и развој на специјализирана програма за спречување и заштита на бракови во кои се вклучени малолетници.

■ Во 2023 година, **Отворена порта потпиша Меморандум за соработка со Филозофскиот факултет - Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“**, преку кој се има цел да воспостави програми за соработка за научна и професионална обука, фокусирајќи се на унапредување на вештините на учениците за спречување насилство и трговија со луѓе. Клучните компоненти вклучуваат заеднички проекти, анализи и проценки во социјалните услуги; обука на персоналот за здружување и државни служби во социјалната заштита; и практична настава за студенти, особено во рамките на Институтот за социјална работа и социјална политика. Дополнително, организацијата ќе ги таргетира и обучува младинските работници преку поддршка на активизмот за да им помогне на поединците на кои им е потребна. Ова партнерство се обидува да ги комбинира нашата експертиза, ресурси и иновативни идеи за унапредување на академските и истражувачките напори, поттикнувајќи заеднички раст и развој.

Во текот на ноември и декември 2023 година, **се одржа низа работни состаноци за да се подготви едукативна програма прилагодена за волонтери и практиканти**. Примарната цел на оваа програма е да го поттикне развојот на практиканти, да го олесни тековното образование за студентите и да ги зајакне нивните вештини. Во рамките на овие работни состаноци, дискусиите беа насочени кон усовршување на методологијата за програмата за обука насочена кон борба и спречување на трговијата со луѓе, заедно со конципирањето на рамката за професионална пракса на студентите. Дополнително, сите дополнителни документи наменети да се интегрираат во оваа програма беа темелно разгледани и прилагодени во контекст на адресирање на трговијата со луѓе и поврзаните прашања. Како дел од програмата, на 6 декември 2023 година, Отворена порта организираше **информативна сесија специјално прилагодена за студентите од Институтот за социјална работа и социјална политика**. Целта на информативната сесија беше да ги запознае студентите со различните можности што ги дава организацијата за практична работа, како и да даде увид во областа на

дејствување, услугите и програмите на организацијата. За време на сесијата, на студентите им беше презентираан преглед на практичните можности за работа достапни во рамките на Отворена порта. Тие беа запознаени и со мисијата на организацијата, опсегот на активности и услугите и програмите што ги нуди во заедницата. Информативната сесија послужи како платформа за студентите да добијат вредни сознанија за практичните аспекти на социјалната работа и спроведувањето на политиките, како и да ги истражат потенцијалните патишта за ангажман и соработка со Отворена порта во решавањето на социјалните прашања, вклучително и трговијата со луѓе и поврзаните проблеми. Исто така, на 15 декември 2023 година, како дел од програмата за младински активизам и практикантска работа, Отворена порта спроведе **еднодневна обука за превенција од трговија со луѓе - со студенти од трета и четврта година на и за социјална работа и социјална политика**. На обуката учествуваа 22 студенти (1 машко и 21 женско), идни потенцијални практиканти на организацијата кои имаа можност да се запознаат со проблемот со трговијата со луѓе и раната идентификација на жртвите на трговија со луѓе преку практични вежби.

Зајакнување на јавната свест и соработка

Јакнење на капацитетите на професионалците (НВО-а, социјални работници, полицајци, професори итн.) е исто така дел од превентивната програма на Отворена Порта. Подигањето на свеста на професионалците за проблемот на трговија со луѓе НВО Отворена Порта го реализира преку организирање на различни работилници, одржување лекции и семинари со цел зајакнување на идентификацијата, упатувањето и пружање на првична помош и поддршка.

- На 26 декември 2023 година, **Отворена порта организираше тркалезна маса на тема „Подобрување на пристапноста и квалитетот на услугите за (потенцијалните) жртви на трговија со луѓе и експлоатација, со фокус на децата на улица“**. Овој настан, финансиски поддржан од Мисијата на ОБСЕ во Скопје, имаше за цел да го реши актуелното прашање за подобрување на услугите за ранливите популации, особено децата на улица, кои се изложени на ризик од експлоатација и трговија со луѓе. Панел дискусијата обедини 21 учесник, (4 машки и 17 женски) претставници од различни институции, вклучувајќи ги Министерството за труд и социјална политика, Министерството за внатрешни работи, Националниот механизам за упатување жртви, мобилните тимови за идентификација на жртвите, како и невладините и меѓународните организации. Дискусијата ја нагласи повеќеслојната природа на трговијата со деца и итната потреба од заеднички напори меѓу институциите и организациите за спречување и борба против трговијата со луѓе и експлоатација на деца. Учесниците ја истакнаа важноста на кампањите за подигање на јавната свест за расветлување на ова прашање и ја истакнаа неопходноста од соработка помеѓу засегнатите страни за да се решат основните причини и предизвици поврзани со трговијата со деца. Од панел-дискусијата произлегоа неколку препораки, вклучително и потребата за обука на судските власти за да се направи разлика помеѓу занемарување, малтретирање на малолетници и трговија со деца според релевантните законски одредби. Зајакнувањето на соработката меѓу агенциите за спроведување на законот, давателите на социјални услуги и службите за борба против трговијата со луѓе, исто така, беше идентификувано како клучно за подобрување на мерките за борба против трговијата со луѓе. Понатаму, учесниците ја истакнаа важноста да се вклучат професионалци од маргинализираните групи во обезбедувањето услуги и да се поттикне соработката со граѓанските организации. Обезбедувањето еднаков пристап до основните услуги како што се образованието, здравството, поддршката за вработување и социјалната помош за маргинализираното население беше нагласено како суштинско за намалување на ранливоста од трговија со луѓе. Отворена порта има за цел да ја искористи оваа иницијатива за да поттикне поголем мултисекторски пристап и соработка меѓу организациите, истовремено иницирајќи отворен дијалог за практични решенија за подобрување на заштитата и услугите за поддршка на жртвите на трговија со луѓе, особено децата на улица. Преку колективни напори и соработка, Отворена порта се обидува да одговори на сложените предизвици на трговијата со луѓе и експлоатација, на крајот стремејќи се кон инклузивна и побезбедна средина за ранливите популации.

■ **Отворена порта дел од три обуки наменети за здравствените работници на теми „Вовед во трговијата со луѓе со фокус на жените и децата“, „Идентификација на трговија со луѓе за здравствените работници“ и „Упатување, помош и заштита на жртвите на луѓе трговија со луѓе“.** На правата обука во Скопје, одржана 31 мај и 1 јуни 2023, триесет и еден учесник, (доктори по општа медицина, гинеколози, медицински сестри, социјални работници, доктори специјалисти, претставници од НВО и полициски службеник) од Скопје, Штип, Тетово, Гостивар и Прилеп, ги подобрија своите знаења и вештини од горенаведената областа и водеа дискусии за задачите и моралната одговорност на здравствените институции во спречување и борба против трговијата со луѓе. **На 3 и 4 октомври 2023 година во Кочани и Куманово, беа спроведени дополнителни две регионални обуки,** за 21 учесници кои ги унапредија своите вештини за примена на индикаторите за трговија со луѓе, како да обезбедат помош на жртвите на трговија со луѓе и како да ги упатат до соодветните органи (полицеја, социјални работници и Центарот за жртви на трговија со луѓе). Учесниците вклучуваа здравствени работници како што се лекари од општа пракса и медицински сестри, како и социјални работници од различни приватни и државни здравствени установи кои служат како даватели на услуги. Целта на обуката беше да се подигне нивото на професионализам, капацитет и стручност кај здравствените работници во нивните улоги како даватели на услуги. Дополнително, социјалните работници од здравствените установи учествуваа за да ги подобрат своите вештини за идентификување, упатување и помагање на потенцијалните жртви на трговија со луѓе. Обуките беа дел од проектот „Хоризонтален инструмент за Западен Балкан и Турција III – Зајакнување на активноста против трговијата со луѓе во Северна Македонија“, организиран од Советот на Европа. Преку обезбедување на специјализирана обука прилагодена на потребите на здравствените работници и социјалните работници, иницијативата имаше за цел да го подобри целокупниот одговор на трговијата со луѓе во Северна Македонија и поголема подготвеност на здравствените работници да ги идентификуваат, поддржат и упатуваат потенцијалните жртви на трговија со луѓе, а со тоа да придонесат во напорите за борба против овој проблем.

■ **Работилница за професионално унапредување и превенција од согорување на вработените во прифатилиште** - Од 24 до 25 април 2023, Дојран, Отворена порта/Ла Страда спроведоа работилница за професионално унапредување и превенција од согорување на вработените во Центарот за жртви на трговија со луѓе. Преку интерактивна и искусвена работилница со експерименти, вежби во парови, презентација, фидбек и дискусија, учесниците се запознаа со потребата за континуирана супервизија наменета на помагателите во центарот со цел континуирано подобрување на нивните професионални и стручни компетенции. Како и развивање на интерактивна комуникација, споделување на енергија, поврзување и размена во група. На работилницата учествува 11 учесници (жени) од тимот на Отворена порта. Во усното искажување на впечатоците од работилницата учесниците изразија задоволство од ваквиот начин на работа во кој се здобија со нови сознанија и меѓусебно поврзување на еден доживувачки и искусвен начин.

▪ **Работилница „Постапување со силно трауматизирани деца жртви на трговија со луѓе сместени во Центарот за жртви на трговија со луѓе“** - На 29 мај 2023 година, Отворена порта/ Ла Страда организираше работилница на тема „Постапување со силно трауматизирани деца жртви на трговија со луѓе сместени во Центарот за жртви на трговија со луѓе“ за зајакнување на клучните надлежности на давателите на услуги во Центарот за жртви на трговија со луѓе и запознајте ги со методите и техниките за справување со трауматизирани деца. Учествува 11 учесници (жени) професионалци вработени во Центарот за жртви на трговија со луѓе и Отворена порта. На работилницата беа споделени Упатствата за постапување со трауматизирани деца жртви на трговија со луѓе, кои даваат насоки за промоција на менталното здравје, обезбедување на психосоцијална грижа и постапување со деца-жртви сместени во Центарот за жртви на трговија со луѓе како и клучни техники за разговор со деца.

СОС линијата 080011111 за помош од трговија со луѓе

Отворена порта Ла Страда од 2002 година ја води првата национална СОС линија во Македонија која е специјализирана за проблемот со трговија со луѓе односно за превентивна поддршка и асистенција и поддршка на луѓе кои преживеале трговија со луѓе. Врз основа на услугите кои ги нуди СОС линијата преставува спој меѓу два значајни сегменти во борбата против трговијата со луѓе-превенцијата и директната поддршка на жртвите од трговија со луѓе. Услугите на СОС линијата се достапни на два телефонски броја еден фиксен број 2777-070 и 0800 11111 кој е бесплатен за сите јавувачи од Република Македонија. Во текот на 2023 година, бесплатната СОС линијата за помош од трговија со луѓе (0800 11111 и 02 2 777 070), продолжи да работи 24/7 секој ден со пет СОС оператори. Во текот на 2023 година, СОС линијата на Отворена порта **прими вкупно 326 јавувања** од кои 221 повици од женски лица и 105 од машки лица. Операторите на линијата за помош од трговија со луѓе, обезбедија општи информации за феноменот на трговија со луѓе, безбедносни совети за работа во странство, кризна интервенција, емоционална и психолошка помош, правно советување за (потенцијалните) жртви и нивните родители, роднини итн. Во текот на 2023 година од страна на СОС линијата **4 потенцијални жртви на трговија со луѓе** беа проследени до Центарот за социјална работа, НЕСКИМТРЛ и Мобилните тимови.

СОС ЛИНИЈА

за помош на трговија со луѓе

Јави се на **0800 11111**

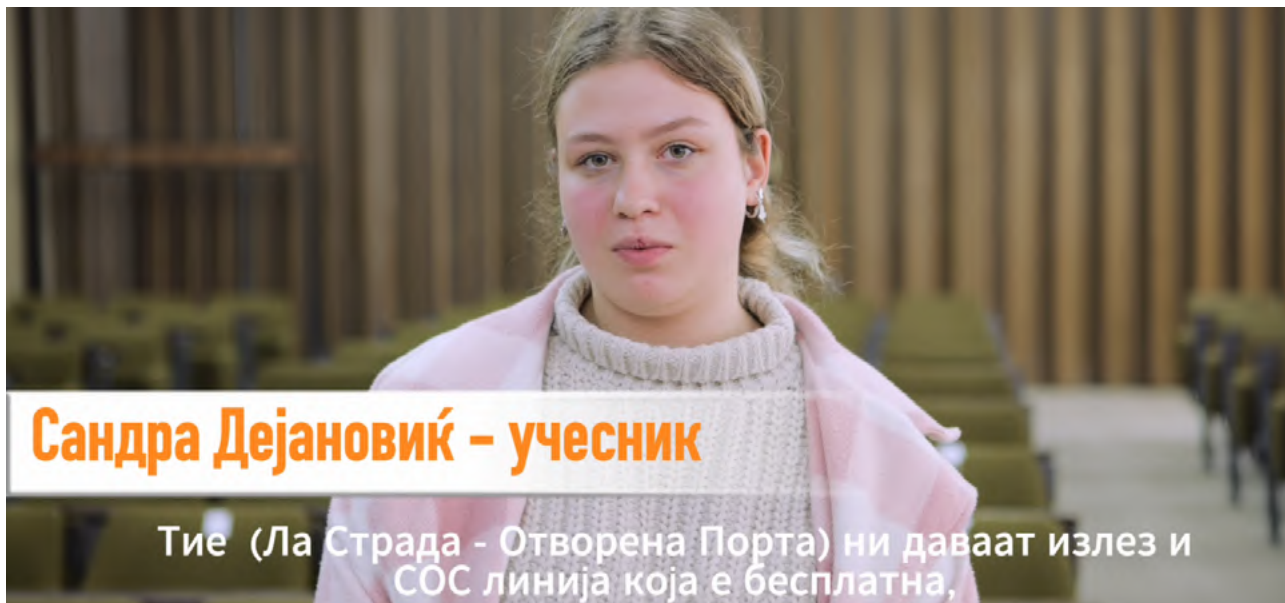
ДОСТАПНИ 24/7

Кампањите играат клучна улога во унапредувањето на агендата на Отворена порта преку подигање на свеста и мобилизирање акција против критичните прашања како што се трговијата со луѓе, трудовата експлоатација и питачењето. Преку целно информирање и едукација, овие кампањи помагаат да се обезбеди ефективно обезбедување на социјални услуги и да се промовира побезбедно, порамноправно општество..

■ Кампања за застапување со наслов „Уметност за свесност“

Отворена порта/Ла Страда по повод Европскиот ден за борба против трговијата со луѓе започна кампања за застапување насловена „Уметност за свесност“, со главна цел да ја подигне свеста за трговијата со луѓе и доживеаните искуства на преживеаните. Кампањата имаше за цел да поттикне емпатија, да ја едуцира заедницата и да преземе колективна акција за позитивни промени и зголемена одговорност, а со тоа да ги обезбеди правата на жртвите. Низа активности и настани во рамки на кампањата „Уметност за свесност“ беа реализирани во Скопје, а потоа и локални настани во Куманово и Штип. Во центарот на овие настани беше проекцијата на **документарниот филм „Излез“**, кој ја прикажува суровата реалност на трговијата со луѓе и ги споделува вистинските приказни на преживеаните. Централниот настан одржан во Скопје на 18 октомври го одбележа Европскиот ден против трговијата со луѓе во Човечки суштества и привлече учество на носителите на одлуки, дипломатскиот кор, претставници на државни институции, јавни личности и уметници, обезбедувајќи им платформа да ги артикулираат своите идеи, емоции и пораки за трговијата со луѓе преку различни уметнички медиуми. Кампањата и настанот беше организиран во партнерство со Националната комисија против трговија со луѓе и илегална миграција, со Магдалена Несторовска, национален координатор и Јасмина Д.Рајковска директор на Отворена порта/Ла Страда, го отворија настанот, разгледувајќи ја состојбата и предизвиците во борбата против трговијата со луѓе.

Во Куманово и Штип настаните се реализираа во соработка со општините и локалните комисии за борба против трговијата со луѓе, а особено беа насочени кон ангажирање на младите и активните чинители. Покрај проекцијата на документарниот филм, учесниците се вклучија во јавен разговор, по што следеше панел дискусија на која публиката активно учествуваше, поставувајќи прашања и споделувајќи ги своите перспективи. Во рамките на кампањата беа поделени информативни летоци со QR кодови кои овозможуваат пристап до превентивни информации за трговија со луѓе. **Посебно е важно што во рамките на кампањата** документарниот филм официјално беше емитуван на Македонската национална телевизија на 17 октомври, дополнително зајакнувајќи го досегот и влијанието на кампањата врз целата јавност.

Дополнително, во рамките на кампањата беа подготвени три кратки видеа и споделени преку социјалните медиуми во текот на декември 2023 година и веб-платформата на Отворена порта/Ла Страда и партнерите. Вкупно 32.985 гледачи ги гледаа официјалните видеа промовирани на платформите на социјалните медиуми на Open Gate.

■ Кампања на социјалните мрежи

На 11-ти мај, Отворена порта спроведе онлајн кампања на социјалните медиуми со шаблони на англиски јазик и некои од нив преведени на македонски јазик. Кампањата беше спроведена онлајн бидејќи Северна Македонија нема седиште на Адидас за да се приклучи на офлајн акцијата што ја имаа другите организации низ Европа. Материјалите беа преведени и објавени на Фејсбук и Инстаграм профилот на Отворена порта со хаштагови: #PayYourWorkers #RespectLabourRights #ImpossibleIsNothing.

Исто така, Отворена Порта со низа на активности ги одбележа деновите кои се посветени на борбата против трговијата со луѓе, со цел будење на свеста на граѓаните но и на професионалците за приоритетите кој треба да бидат земени во предвид во борбата против трговија со луѓе.

■ 30ти Јули – Светски ден за борба против трговија со луѓе

- По повод Светскиот ден за борба против трговија со луѓе Отворена порта во партнерство со мрежата Ла Страда повика да се обрне внимание на намалениот простор за граѓанското општество вклучително и на полето на спречување на трговијата со луѓе и ги повика владите да го бранат и промовираат граѓанскиот простор. Преку социјалните медиуми, Отворена порта повика и нагласи дека:

! Граѓанските организации (ГО) се на првата линија во работата со тргуваните лица и оние кои се изложени на ризик од ова сериозно прекршување на човековите права. Тие придонесуваат за развој на политиките и законодавството, подигање на свеста и превенција, градење капацитети и психосоцијална и правна помош.

! Граѓанските организации го унапредуваат владеењето на правото и вредностите на човековите права преку следење и застапување за одговори во согласност со човековите права на трговијата со луѓе и промовирање на пристап до правдата за сите жртви.

! Важната улога на граѓанските организации во спречувањето и борбата против трговијата со луѓе е препознаена во сите меѓународни и европски закони против трговија со луѓе и поврзаните упатства.

- Дополнително по повод Светскиот ден за борба против трговија со луѓе, Отворена порта/Ла Страда, се приклучи на кампањата Сино срце на www.unodc.org/blueheart #EndHuman-Trafficking. Пораката за овој Светски ден против трговијата со луѓе, ја пративме за да ги зголемиме нашите напори за откривање, заштита и поддршка на преживеаните и да не оставиме жртва на трговија со луѓе зад себе. Заедно, да изградиме Свет каде никој никогаш нема да може да купи, продаде или експлоатира.

• Европскиот ден за борба против трговија со луѓе (18ти октомври)

Отворена порта/Ла Страда по повод Европскиот ден за борба против трговијата со луѓе ја започна кампањата за застапување насловена како „Уметност за свесност“, со главна цел да се подигне свесноста за трговијата со луѓе и животните искуства на преживеаните. Кампањата се стремеше кон поттикнување емпатија, едукација на заедницата и преземање на колективна акција за позитивни промени и зголемена одговорност, а со тоа да се обезбедат правата на жртвите.

- **Недела за борба против трговија со луѓе**

Во текот на неделата за борба против трговија со луѓе, Отворена порта спроведе кампања на социјалните мрежи насочена кон трудовата експлоатација. Кампањата имаше цел да се подигне свеста за пристојната работа и концептот на животна плата, со видеа и дизајни фокусирани на значењето на минималните и дневните плати во Централна, Источна и Југоисточна Европа, претставени во проценти. Отворена порта сподели 9 објави и на Инстаграм и на Фејсбук, од кои 5 видеа и 4 дизајни. Секоја објава беше споделена со следните хаштагови: #ПлатаДоволнаЗаЖивот #LivingWage #europerefloorwage

Отворена порта/Ла Страда спроведе 2 работилници со 48 средношколци (32 женски и 16 машки) во Куманово и Скопје. Учесниците имаа можност да стекнат знаења и вештини за препознавање на сајбер насилство, онлајн експлоатација и трговија со луѓе. Учесниците беа активно вклучени во дискусиите и ги споделија своите искуства и нивните навики на однесување на социјалните медиуми. На работилниците исто така им беше претставено што всушност значат феноменот на ТЛ, процесот на регрутирање, во кои форми може да се случи и видовите на експлоатација, фокусирајќи се на онлајн експлоатација преку социјалните медиуми. Исто така, на работилниците прикажавме краток филм на темата по што се водеше дискусија како да се спречи и како да се заштитат.

ПРОГРАМА ЗА
**ПСИХО-СОЦИЈАЛНА
ПОМОШ И ПОДДРШКА
НА ЖРТВИ НА
ТРГОВИЈА СО ЛУЃЕ**

Центар за жртви на трговија со луѓе

Во текот на 2023 година, Центарот за жртви на трговија со луѓе беше со полн капацитет. Пет (5) корисници од претходната година сè уште беа сместени во Центарот и шест (6) нови потенцијални и/или жртви на трговија со луѓе. Сите корисници се деца на возраст од 13 до 17 години и сите се од женски пол. Десет (10) корисници се македонски државјани и еден (1) е странски државјанин. Стратегијата за управување со случаи беше применета на секој примател, земајќи ги предвид неговите уникатни потреби и признавајќи ги нивните способности и преференции за да се спроведат планираните активности. Професионалниот тим доследно ги ревидира и прилагоди индивидуалните планови за помош на корисниците во согласност со услугите што беа достапни. Надмината е должината на престојот за голем дел од корисниците кои и покрај законски предвидениот период на престој, се уште чекаат друга долгорочна локација за сместување.

Vocational trainings
Beautician course
Manicure course
Filigree course

Со цел зајакнување на потенцијалот на корисниците и нивно опремување со вештини за економска независност, во текот на годината беше организирана стручна обука. Четири (4) корисници завршија курс по козметичар за кој добија сертификати признати од Министерството за образование. Седум (7) корисници се запишани на курс за филигран, еден (1) корисник успешно го завршил курсот за шиене, а двајца (2) корисници завршиле обука за декоративна нега на нокти со меѓународен сертификат за завршен. Овие професионални

обуки не само што им обезбедија на корисниците вредни вештини, туку и ја зголемија нивната вработливост на пазарот на труд, отворајќи ги вратите за различни можности за вработување во индустријата за убавина и мода во нивниот процес на реинтеграција и независност.

Исто така, беше организиран и еден хуманитарен базар и еден новогодишен базар на кои беа изложени ракотворби вешто изработени од корисниците сместени во Центарот за жртви на трговија со луѓе. На настанот беа изложени производи направени од преживеаните за време на арт терапии и креативни работилници кои континуирано се спроведуваа во текот на целата година во рамките на Центарот за жртви на трговија со луѓе. Овој значаен настан привлече учество и на националните и меѓународните чинители, како и на пошироката заедница. Целта зад оваа иницијатива не беше само да се обезбеди платформа за јавноста да ги купи овие карактеристични ракотворби, туку и да ја подигне свеста за актуелните прашања на социјалната неправда и трговијата со луѓе. Со учеството на овој настан присутните директно придонесоа за директна поддршка на жртвите на трговија со луѓе како и во битката против овие социјални предизвици.

Случај 1

Се викам Лина и имам 12 години. Јас сум 12-то дете во моето семејство каде занемарувањето и маката беа наши секојдневни придружници. Моите родители беа рамнодушни кон нашата благосостојба, несвесни за тоа дали сме нахранети и дали ни е топло. Преземајќи ја одговорноста да се грижам за моите помали браќа и сестри, честопати се молев за доброто на мојата сестра која е во инвалидска количка и тагував за загубата на моето братче. Во отсуство на родителска грижа, моите баба и дедо се обидуваа да ни обезбедат дом, топол оброк и љубезен збор. Сепак, нивната состојба и честите болести ја ограничуваа нивната способност да нè заштитат од суровата реалност на животот. Оставени сами на себе, главната грижа на нашите родители беше да заработуваат пари од нас. Принудени да просиме на улиците, одевме во верски објекти и болници, надевајќи се на дарешливоста на сочувствителните луѓе. Парите што ги собиравме нашите родители брзо ги земаа и ги трошеа на алкохол, оставајќи нè гладни. Еден ден, мајка ми им пријде на баба ми и дедо ми со ветување за подобар живот во Франција. Облечена во нова облека, на почетокот се чувствував среќна мислејќи дека таа ме подготвува за патувањето во Франција. Меѓутоа, мојата радост кратко траеше бидејќи нејзината намера беше далеку од добра. Се качивме во автобус и отидовме во друг град, таа отиде во една голема куќа, ме запозна со мојот нов „сопруг“ и ме остави таму. Следните денови беа обележани со страв, беспомошност и длабоко чувство на тага бидејќи мојот наводен сопруг и свекорот ме третираа како предмет. И тие ме тераа да питачам, иста приказна но овој пат во друг град. Решена да избегам од овој живот, собрав храброст, избегав од домот додека сите вечераа и отидов во полиција. Им кажав сè. Патувањето што следеше ме одведе до местото наречено засолниште. Тука го открив вистинското значење на грижата, пријателството и топол дом. Непознатото чувство на радост ме обзема додека за прв пат го прославив роденденот, опкружена со нови пријатели. На ова место имам можност да учам и да играм. Стана место каде што се чувствував убаво, безбедно и исполнето. Исто така, уживам во курсот за нокти. Си ветив дека ќе станам најдобриот техничар за нокти на светот, еден ден ќе имам свое студио и со парите што ќе ги заработам ќе се погрижам веќе да нема гладни деца. Но, на крајот на краиштата, моите мисли честопати се движат кон моите браќа и сестри кои останаа со моите родители. Во моето срце ги држам блиску, молејќи се за нивна среќа и надевајќи се дека повторно ќе бидеме заедно.

Идентификација и упатување

Мобилниот тим, составен од претставници од Министерството за внатрешни работи, Центарот за социјална работа и Отворена порта - Ла Страда, дејствуваше активно низ градот Скопје за да ги идентификува и поддржи ранливите популации, вклучувајќи жртви и потенцијални жртви на трговија со луѓе. Тимот спроведе активности на терен, проактивно им пристапи на поединците во ризик и обезбеди насочено советување и помош. Како резултат, тимот успешно воспостави контакт со вкупно осумдесет и две (82) лица, што доведе до идентификација на две (2) жртви на трговија со луѓе, кои потоа беа упатени во

Центарот за жртви на трговија со луѓе за специјализирана помош и поддршка. Понатаму, идентификувани се шеснаесет (16) потенцијални жртви на трговија со луѓе на кои им беа обезбедени соодветни интервенции. Дополнително, шеесет и четири (64) ранливи лица добија низа услуги, вклучително и психосоцијална поддршка, детални информации за превенција и препознавање на трговија со луѓе, советување и упатувања до релевантни даватели на услуги.

Од вкупниот број на контактирани лица, четириесет (40) се од машки пол, а четириесет и две (42) се од женски пол, од кои педесет и три (53) се македонски државјани и дваесет и девет (29) странски државјани. За да обезбеди сеопфатна поддршка, тимот продолжи да обезбедува услуги за следење за сите претходно идентификувани случаи со висок ризик преку редовни посети на семејството, одржлива психосоцијална поддршка и тековно советување. Исто така, беше зајакната соработката со образовните институции за да се олесни реинтеграцијата на овие лица, а со тоа да се зголеми нивната отпорност и да се намали нивната ранливост на експлоатација.

ПРАВНА ПОМОШ НА ЖРТВИТЕ НА ТРГОВИЈА СО ЛУЃЕ

Здружението „Отворена Порта“ во 2023г, обезбеди правна помош за 9- девет жртви на трговија со луѓе, од кои две идентификувани во тековната година, застапувани во постапката пред јавен обвинител. Во тековните 7 случаи за идентификувани жртви од претходните година им беше обезбедена правна помош и застапување на судска расправа, за три жртви е започната постапка за надомест на штета, а за еден случај активно се комуницира со друга земја (од каде што е сторителот) за обезбедување на дополнителни докази. Со спогодба наплатен надомест на штета за 1 жртва (постапката кон други обвинети е во тек), на едно лице е доделена надомест на штета со донесена пресуда, за две лица е покрената постапка за извршување на надомест на штета, а за две жртви во текот на кривичната постапка не е доделена нематеријална штета, упатени се ова право да го остварат во граѓанска постапка.

ПРОГРАМА ЗА ПРИДРУЖНА СОЦИЈАЛНА РАБОТА ЗА СОЦИЈАЛНО РИЗИЧНИ КАТЕГОРИИ

Во текот на 2023 година Отворена Порта продолжи да ја спроведува Програмата за придружна социјална работа наменета за лица под висок ризик од трговија со луѓе и тргувани лица кои не се сместени во прифатилиштето, а на кои покрај услугите од програмата за директна помош и поддршка дополнително им се обезбедува:

- Индивидуално и семејно советување
- Олеснување на пристапот до соодветни услуги на локално ниво; и
- Долгорочна емоционална поддршка.
- Хуманитарна помош

Како клучна компонента на процесот на реинтеграција на корисниците во нивното ново опкружување, во рамките на Програмата за придружна социјална работа на Отворена порта-Ла Страда, персоналот продолжи да им помага на корисниците откако ќе го напуштат Центарот, оние кои се сместени во други безбедни објекти или семејна средина. На 11 корисници и членовите на нивните семејства/негувателки им беше обезбедена храна, тоалети и облека покрај психолошко советување и емоционална поддршка. Тимот на Отворена порта-Ла Страда/Ла Страда се погрижи корисниците да ги имаат потребните ресурси и алатки за да ги

обноват своите животи и да ја вратат својата независност нудејќи континуирана поддршка. Покрај решавањето на итните потреби на корисниците, оваа сеопфатна стратегија се обиде да го промовира нивното долгорочно зајакнување и благосостојба.

ПРОГРАМА ЗА ПОДДРШКА НА БАРАТЕЛИ НА АЗИЛ МИГРАНТИ, БЕГАЛЦИ

Во текот на 2023 година, Отворена Порта ја спроведуваше програмата за социјална асистенција во рамки на Прифатниот центар за баратели на азил Визбегово каде обезбеди директна помош и поддршка на вкупно 185 баратели на азил од кои 87 мажи, 45 жени и 53 деца (28 момчиња и 25 девојчиња од кои 6 не придружувани деца). Програмата се фокусираше на градење на капацитетите на барателите на азил и промовирање на локалната интеграција преку различни активности како што се часови по македонски јазик, едукативни и окупациски работилници, социјални и културни активности и обезбедување психолошка поддршка за подобрување на менталното здравје и личен развој. Овие иницијативи ја подобрија благосостојбата на барателите на азил и да ги опремија со потребни вештини, знаења и ресурси за успешна интеграција во општеството.

Во текот на спроведување на програмата со барателите на азил, кај едно женско лице на возраст од 21 година се забележани индикатори кои укажуваа дека лицето е изложено на висок ризик да стане жртва на трговија со луѓе. Тимот на Отворена порта го проследи случајот до Оперативно тело за идентификација на жртви на трговија со луѓе и Националниот механизам за упатување за понатамошно постапување и преземање на соодветни мерки. Дополнително, тимот на Отворена Порта обезбеди континуирана психосоцијална помош, емоционална поддршка, психолошко советување како и едукација за превенција и заштита од трговијата со луѓе.

Новогодишен базар - На 14ти декември 2023 година, како дел од проектот „Социјалните партнери ги поддржуваат властите во помошта за лицата со специфични потреби“ во партнерство со УНХЦР, Отворена порта организираше новогодишен базар во кафе бар Литература, City mall. На настанот беа изложени производи изработени од баратели на азил за време на арт терапиите и креативни работилници кои континуирано се спроведуваа во текот на годината во рамки на Прифатниот центар за баратели на азил Визбегово. Оваа значајна пригода привлече учество и на националните и на меѓународните чинители но и на пошироката заедница. Примарната цел на настанот, покрај изложбата и продажбата на рачно изработени производи, беше подигање на јавната свест и намалување на стигмата околу бегалците и барателите на азил во нашата држава, поттикнувајќи чувство на единство и солидарност. Дополнително, настанот обезбеди финансиски средства за директна поддршка на поединците кои бараат азил зајакнувајќи ја нивната економска стабилност.

Светскиот ден на бегалците - На 21-ви јуни, во чест на Светскиот ден на бегалците, Отворена порта - Ла Страда, во соработка со УНХЦР, организираше пинг-понг турнир во Прифатниот центар за баратели на азил во Визбегово. Овој настан ја истакна солидарноста со бегалците и ја прослави храброста и издржливоста на барателите на азил и бегалците. Настанот обедини околу 40 учесници, вклучително и претставници од УНХЦР, Центарот за баратели на азил, различни агенции на ОН, Министерството за труд, Секторот за азил, партнери од граѓанското општество и барателите на азил. Настанот пренесе моќна порака за важноста на вклученоста и солидарноста со бегалците до сите засегнати страни, поттикнувајќи чувство на заедница, сочувството и поддршката за оние кои се принудени да ги напуштат своите домови.

Во текот на 2023 година, тимот на Отворена порта - Ла Страда обезбеди помош и поддршка на Украинските бегалци кои пристигнаа во нашата држава по почетокот на војната во Украина. Во соработка со локална невладина организација, Отворена Порта – Ла Страда дистрибуираше хуманитарни пакети со храна, облека и обувки на 25 семејства, обезбеди психосоцијална поддршка, вклучително и психолошко советување.

Со цел да се зајакне процесот на интеграција на Украинците и да се опремаат со неопходните вештини за вклучување на пазарот на труд, успешно се спроведени низа стручни курсеви избрани од самите бегалци. Имено, пет (5) Украинки се вклучија во курсеви за маникир и педикир, додека еден (1) маж се посвети на курс за изучување на германски јазик. По завршувањето на курсот за маникир, секоја жена доби комплет со опрема за маникир. Секој учесник доби меѓународно признати сертификати од Работничкиот универзитет „Кочо Рацин“ во Скопје, со кои се обезбедува нивната подобност за можности за вработување не само во Северна Македонија, туку и во Украина по нивното потенцијално враќање по решавање на конфликтот. Ваквите напори не само што поттикнуаа самодоволност и независност меѓу бегалците, туку придонесоа и за нивната ментална благосостојба и социјална интеграција.

ВО ТЕКОТ НА 2023 ГОДИНА ОТВОРЕНА ПОРТА ГИ ИЗГОТВИ И ИЗДАДЕ СЛЕДНИВЕ АНАЛИЗИ, ПРИРАЧНИЦИ, ИСТРАЖУВАЊА:

- **Извештај во сенка на поглавјата 19, 23 и 24 во однос на трговијата со жени и девојки и останати поврзани прашања за 2022 година**

Овој извештај ги прикажува состојбите по однос на трговијата со жени и девојки за 2022 година и подготвеноста во однос на исполнување на правата и обврските што треба да се преземат со членството во ЕУ во однос на поглавјата 19, 23 и 24. Извештајот е подготвен врз основа на индикаторите за мониторинг и евалуација содржани во прирачникот што се релевантни за известување за состојбите под Поголавјата 19, 23 и 24. [Линк](#)

- **Политика за супервизија** - Отворена порта/Ла Страда за интерна употреба изработи политика за супервизија за професионално унапредување и превенција од согорување на вработените во прифатилиште. Дополнително се изработи и Правилник за стручна супервизија на вработените со кој се уредува начинот на организирање и вршење на професионална супервизија на вработените кои работат во Отворена Порता.
- **Упатство за постапување со трауматизирани деца жртви на трговија сместени во Центарот за жртви на трговија.** Ова упатство е со цел промовирање на менталното здравје и обезбедување на психосоцијална грижа и постапување со силно трауматизирани деца-жртви сместени во Центарот за жртви на трговија со луѓе. Упатството е за интерна употреба наменето за стручните лица/ професионалци кои работат во Центарот за жртви на трговија со луѓе.

- Информативни летоци со QR-кодови, кои овозможуваат пристап до информации за правата на жртвите на трговијата со луѓе.

- Ранци и шишиња со СОС линијата 080011111 против трговијата со луѓе, делени помеѓу младите и децата(200 парчиња)

ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЈА И СПРОТИВСТАВУВАЊЕ НА НАСИЛЕН ЕКСТРЕМИЗАМ

Во текот на 2023 год, Отворена порта како дел од своите активности активно работеше на превенција и сузбивање на насилен екстремизам во Северна Македонија и ги спроведе следниве активности:

- Спроведена **Проценка на знаењето на заедницата за превенција и спротивставување на насилен екстремизам** - Проценката ги анализира и ги опишува перцепциите на младите од три општини во Република Северна Македонија (PCM) (Општина Кисела Вода, Општина Гази Баба и Општина Куманово), за спречување и спротивставување на насилниот екстремизам и радикализам. Оваа проценка користеше емпириски методи на истражување, комбинирајќи преглед на литературата со квалитативна и квантитативна анализа на примарните податоци. Примарните податоци, собрани преку онлајн прашалник администриран на почетокот на август 2023 година со користење на пригоден примерок, вклучија 125 испитаници. Дополнително, беа собрани сознанија од 18 млади учесници во две фокус групи. Структурирана во четири дела, студијата дава преглед на состојбата со младите во Република Северна Македонија и ги истражува перцепциите на младите за насилниот екстремизам, заедно со потенцијалните стратегии за решавање на ова прашање. Иако наодите не укажуваат на значајни општествени трендови кои предизвикуваат радикално или екстремистичко однесување кај младите луѓе, тие навистина го истакнуваат умереното до значително влијание на различни фактори во секоја општина. Препораките на Проценката се насочени кон засегнатите страни, вклучувајќи ги јавните институции, граѓанските организации и заедницата во целина. Се очекува дека овие препораки ќе послужат како катализатор за позитивна акција и информирано донесување одлуки во борбата против насилниот екстремизам во регионот.
- **Развој на локални стратегии за Превенција и спротивставување на насилен екстремизам** за подобрување на социоекономската вклученост и услуги - формирани се работни групи во таргетираните општини (Кисела Вода, Гази Баба и Куманово), кои се подготвени да играат клучна улога во идниот развој на локалните стратегии за P/CVE (Превенција и спротивставување на насилен екстремизам).
- **Четири обуки на тема „Обезбедување психосоцијална поддршка и справување со траума“** беа успешно спроведени на 18-19 мај во Велес и 7-8 јуни во Струга и 3-4 јули 2023 година. Оваа обука беше специјално дизајнирана за 69 професионалци (58 женски 11 мажи), вклучително и социјални работници, психолози и педагози и од институциите за детска и социјална заштита и од основните училишта од над 11 градови. Примарната цел на овие обуки беше да се зајакнат капацитетите и вештините на давателите на услуги кои работат со повратниците и нивните семејства во понудата на психосоцијална поддршка и справување со трауми. Учесниците дојдоа од различни професионални средини, спојувајќи богато знаење и експертиза во областа. Програмата за обука имаше за цел да го подобри разбирањето на учесниците за комплексноста поврзана со насилниот екстремизам, истовремено опремувајќи ги со ефективни стратегии и алатки за обезбедување рехабилитација и реинтеграција на повратниците. Покрај тоа, програмата ја нагласи важноста на превенцијата, овозможувајќи им на учесниците да се справат и да се спротивстават на насилниот екстремизам во рамките на нивните соодветни улоги и организации.
- Како продолжение на обуката за давателите на услуги, **Отворена порта спроведе и 8 групни менторски сесии со специфичен фокус на подобрување на менталното здравје.** Примарната цел на овие сесии беше да се зајакнат вештините и издржливоста на давателите на услуги ангажирани со повратниците и нивните семејства. Овие менторски сесии беа дизајнирани да поттикнат размена на знаење, меѓусебно учење и развој на практични вештини меѓу првично обучените даватели на услуги, вклучувајќи социјални работници, психолози и други професионалци. Секоја сесија се занимаваше со релевантни теми од суштинско значење за ефективно обезбедување на услуги, вклучувајќи:

- Ментално здравје
- Справување со стресот на работното место
- Работа со „тешки“ клиенти
- Асертивна комуникација

Преку овие менторски сесии, давателите на услуги беа опремени со алатки и согледувања неопходни за да се справат со предизвиците својствени за нивните улоги, да ги подобрат нивните механизми за справување и да ја зајакнат нивната способност да обезбедат оптимална поддршка на повратниците и нивните семејства. Сесиите служеа како вредни платформи за континуиран професионален развој и подобрување на знаењето во заедницата на давателите на услуги.

■ Беа спроведени **седум работилници „Развивање на вештини за отпорност“ во Скопје, Струга, Куманово и Охрид**, во кои беа вклучени 101 учесници (сите женски) наставници, родители и професионалци од училиштата. Овие работилници имаа за цел да ги зајакнат учесниците со знаење и емоционални вештини за нивните улоги во превенција и заштита на децата, да се подобри нивната комуникација со децата, да се зголеми отпорноста на децата на негативни влијанија и да се промовира позитивното родителство. Преку интерактивна и искусвени работилници со експерименти, вежби во парови, презентација, повратна информација и дискусија, учесничките ги унапредија своите знаења и за улогата на жената во превенција и заштита на децата, за зајакнување и подобрување на отпорноста на децата на негативни надворешни влијанија и развивање и промовирање позитивно родителство, преку давање и изразување почит.

■ **Поттикнување на мирните заедници, превенција и спречување на насилан екстремизам** - Отворена порта/Ла Страда овозможи низа главни дискусии преку организирање на состаноци и тркалезна маса, обединувајќи различни засегнати страни за решавање на итни социјални прашања. Овие дискусии ги собраа членовите на Советот, Одделението за образование, социјална заштита и соработка, заедно со претставници од невладини организации и граѓански групи. Сесиите на тркалезната маса се одржаа на повеќе датуми и локации: Куманово на 16 март 2023 година; Кисела Вода на 17.03.2022 година; и Гази Баба на 22.03.2023 година. Дополнително, на барање на општина Кисела Вода беше свикана посебна средба на 15.05.2023 година, со која се овозможи размена на увиди и иницијативи на сите три општини за спречување на радикално и насилничко однесување. Понатамошно зајакнување на заложбата за отпорност на заедницата, беше свикан работен состанок на 4 септември 2023 година, на кој присуствуваа градоначалниците на Куманово, Кисела Вода и Гази Баба, овој собир се фокусираше на промовирање на инклузивни и отпорни заедници. Имено, на оваа средба беше направен значаен чекор **со потпишување на Меморандум за соработка меѓу општините, Отворена порта и Здружение за поддршка и развој - Хуманост**. Овој официјален договор ја зацврсти нивната заедничка посветеност на поттикнување на мирни заедници и борбата против насилниот екстремизам. Овие заеднички напори ја нагласуваат моќта на заедничка акција во справувањето со општествените предизвици и негувањето на средини каде што сите поединци можат да напредуваат.

■ **Активности за градење капацитети за националните институции и граѓанските организации**

На 13 септември и 11 декември 2023 година, во Скопје, беа спроведени 2 сеопфатни обуки „Откривање на екстремизмот: Зајакнување на улогата на новинарството во борбата против насилните наративи“, наменети за 23 новинари од различно потекло, вклучувајќи мејнстрим медиуми и академски кругови. Примарните цели на обуките беа повеќеслојни, со фокус на етички и професионални стандарди и практики на известување за екстремизам, и други сродни феномени и појави (наоди од мониторингот на медиуми, препораки, примери и др.), форми на екстремизам, сродни феномени и појави, мотивација, влијание, опасности, последици и друго. Обуката имаше за цел новинарите да се запознаат подобро што претставува насилен екстремизам, влијанието на медиумите за спречување на насилен екстремизам и да се разговараат принципите на моралност и етичност во новинарството при известување за настани поврзани со насилен екстремизам. Навлегувајќи во сложеноста на организираниот криминал, учесниците стекнаа подлабоко разбирање за неговите различни манифестации и импликации за општеството во целина. Понатаму, обуката стави значаен акцент на усовршување на етичкото расудување на новинарите и практиките за одговорно известување, особено кога се адресираат чувствителни теми поврзани со насилниот екстремизам. На учесниците им беа обезбедени алатки и рамки за одржување на новинарскиот интегритет и истовремено обезбедувајќи точно и избалансирано покривање на сложените прашања.

Создадено и активно промовирано видео Градиме мир: Заедно против радикализмот

Видеото успешно го привлече вниманието на публиката, што доведе до пораст на позитивни повратни информации и реакции.

Видеото се користеше како материјал за работилници со млади, работилници со жени и новинари. Видеото има едукативна цел и е поделено на 3 дела, во првиот дел говорниците одговараат на прашањето „Што претставува за вас поимот радикализам?“, во вториот дел говорниците ги негираат митовите за радикализмот и во третиот дел од видеото, нараторот објаснува како можеме да ги ублажиме влијанијата на радикализмот.

Видеото беше промовирано на социјалните мрежи (Фејсбук и Инстаграм). Досегот на видеата на Фејсбук беше 12,2 илјади со 134 ангажмани и 1188 со 37 ангажмани на Инстаграм. Понатаму, добивме позитивни повратни информации од учесниците кои присуствуваа на работилниците за жени и новинари. Тие споделија дека сега имаат подлабоко разбирање за радикализацијата и ја ценат човечката перспектива вградена во дизајнот на видеото.

Истражувањето на социо-економскиот контекст за радикализација до насилен екстремизам во целните општини

■ На 13 февруари 2023 година, Отворена порта/Ла Страда одржа презентација на резултатите од [„Истражувањето на социо-економскиот контекст за радикализација до насилен екстремизам во целните општини“](#). Истражувањето за социо-економскиот контекст на радикализација и насилен екстремизам во локалните заедници претставува сеопфатен и комплексен поглед на ситуацијата во ризичните области со лимитирани можности. Настанот го отворија програмскиот директор на Отворена порта/Ла Страда и Националниот координатор за спречување на насилен екстремизам и борба против тероризмот.

Истражувачкиот тим ја презентираше методологијата, го дефинираше социо-економскиот контекст на радикализација до насилен екстремизам и потоа ги презентираше резултатите од фокус групите и прашалниците кои беа дадени на целните општини. По презентацијата се одржа дискусија на темата на која учество зедеа најголем дел од учесниците. Истражувачкиот тим ги презентираше согледувањата и резултатите од истражувањето пред присутните. Како еден од најважните заклучоци беше дека локалните заедници сè уште немаат изградено отпорност или капацитет за идентификување и спречување на насилен екстремизам и треба да ги зајакнат своите напори во однос на четири аспекти: решавање на ранливоста на локалната заедница, капацитети и отпорност на локалната заедница, поддршка на ранливите групи и рехабилитација и реинтеграција.

Следење на медиумските содржини за радикализација и насилен екстремизам во Северна Македонија. ([линк до истражувањето](#))

Отворена порта изготви 4 квартални извештаи за следење на медиумските содржини за радикализација и НЕ како и финален извештај за периодот од 1 јули 2022 – 1 јули 2023. Главната цел на мониторингот е да се открие интензитетот и начинот на кој медиумите во Северна Македонија известуваат за екстремизам, радикализам и тероризам.

Во 2023 година, Отворена порта го објави **Прирачникот за обезбедување психосоцијална поддршка и справување со трауми за повратниците и членовите на нивните семејства.** ([линк до Прирачникот](#)) Прирачникот е наменет за даватели на услуги и професионалци, вклучувајќи психолози и психотерапевти, социјални работници, правни и правосудни експерти, образовни работници, владини и невладини организации, здравствени работници и религиски лидери кои се клучни за успешна реинтеграција.

Здружение за акција против насилство и трговија со луѓе ОТВОРЕНА ПОРТА Скопје

Ул. Сава Ковачевиќ 1А Скопје
ЕДБ 4030000400310

ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАЈ ЗА ПЕРИОД 01.01.2023 - 31.12.2023

A: БИЛАНС НА ПРИХОДИ И РАСХОДИ

I: ПРИХОДИ		
1	Приходи од камати и позитивни курсни разлики	4,668.00 ден.
2	Приходи од Грант проекти	29,026,383.00 ден.
3	Останати приходи	826.00 ден.
4	Пренесен вишок од минатата година	15,199,892.00 ден.
Вкупни приходи:		44,231,769.00 ден.

II: ТРОШОЦИ		
1	Трошоци за банкарска провизија	172,933.00 ден.
2	Трошоци за негативна курсна разлика	63,357.00 ден.
3	Трошоци за канцелариски и друг вид материјали	364,277.00 ден.
4	Трошоци за струја, вода, обезбедување и сл.	141,061.00 ден.
5	Трошоци за комуникација (ПТТ, интернет, пошта, Зум, ФБ, Гугл и сл.)	549,273.00 ден.
6	Трошоци за наем на простор, сали и опрема	470,447.00 ден.
7	Материјални трошоци за жртви од трговија со луѓе	2,250,107.00 ден.
8	Трошоци за одржување компјутер	353,310.00 ден.
9	Трошоци за возило и гориво	557,347.00 ден.
10	Услуги по договор за дело и авторски хонорари	7,220,963.00 ден.
11	Трошоци за видео надзор и обезбедување	527,956.00 ден.
12	Ревизорски услуги	109,268.00 ден.
13	Трошоци за бруто плати	8,086,781.00 ден.
14	Веб платформа	153,750.00 ден.
15	Трошоци за вработени, систематски преглед	61,560.00 ден.
16	Трошоци за објави, огласување и промоции	543,536.00 ден.

17	Трошоци за угостителски и хотелски услуги за проектни активности	1,752,698.00 ден.
18	Патни трошоци за реализација на проектни активности	360,757.00 ден.
19	Пренесени средства на други субјекти согласно програмски активности на проектите	2,620,506.00 ден.
20	Трошоци за котизации, членарини	22,105.00 ден.
21	Материјали за проекти и работилници	47,035.00 ден.
22	Останати услуги (Агенциска провизија, нотар, адвокат)	96,205.00 ден.
23	Останати услуги (Лиценци и сертификати)	27,742.00 ден.
24	Капитални инвестиции (опрема)	188,028.00 ден.
Вкупни трошоци:		26,741,022.00 ден.

Наменски средства за 2024 година

17,490,767.00 ден.

Б:

БИЛАНС НА СОСТОЈБА

І:

СРЕДСТВА		
1	Нетековни средства	5,294,319.00 ден.
2	Исправка на нетековни средства	4,843,936.00 ден.
3	Денарска сметка	10,305,359.00 ден.
4	Девизна сметка	5,600,827.00 ден.
5	Побарувања за даноци	28,631.00 ден.
6	Благајнички запис	1,555,950.00 ден.
Вкупни средства:		17,941,150.00 ден.

ІІ:

ОБРВСКИ		
1	Обврски	
2	Наменски средства за 2023 година	17,490,767.00 ден.
3	Деловен фонд	450,383.00 ден.
Вкупно обврски:		17,941,150.00 ден.

Скопје, 29.2.2024